

Nr 628.

Av herrar **Brådefors** och **Hagberg** i Luleå, om avslag å *Kungl. Maj:ts proposition, nr 257, angående vissa åtgärder till jordbrukets stödjande, m. m.*

Alla de åtgärder som regeringen föreslår i sin proposition går i huvudsak ut på att skärpa utplundringen av de svenska småjordbrukarna och konsumenterna till förmån för storagrarna.

Propositionen markerar ytterligare vad vi sagt i annat sammanhang, att *förstörandet av nyttigheter är kapitalismens metod* för att söka lösa krisen. Cyniskt anger den förstöringen av kreaturskroppar som ett medel att fördyra kött- och fläskprodukterna. Den väldiga summan av nära hundra miljoner kronor, som den påyrkar i extra förslagsanslag och varav huvudparten — 73 miljoner kronor — åtgår för spannmålsodlingens uppehållande, utkräver den, inte från de stora inkomsttagarna och förmögenheterna i detta land utan från de små inkomsttagarna, de breda konsumentgrupperna. Förstöring, förfalskning och fördyring av de nödvändigaste livsförnödenheterna — se där den samlade visdom, som Sveriges socialdemokratiska regering uttryckt i sin proposition »till jordbrukets stödjande».

Spannmålsregleringen.

Den tid som förflutit, sedan riksdagen år 1930 genomförde de i propositionen uppräknade åtgärderna, har helt bekräftat riktigheten av den kritik, som tidigare, inte minst från socialdemokraterna själva, rests mot spannmålsregleringen. Den har visat, *dels* att regleringen blott blev en hjälp för storagrarna på småjordbrukarnas bekostnad, *dels* att den åstadkommit en väldig relativ fördyring av vårt dagliga bröd.

Det är en anledning att bringa i erinran kommerskollegiets utredning 1930, som visade, att de då föreslagna åtgärderna till spannmålsodlingens skydd inte skulle hjälpa mer än 0.7 procent av de svenska jordbrukarna — godsägare och storbönder — men att tre fjärdedelar av de svenska jordbrukarna skulle stjälpas. Om en förskjutning i relationstalen har inträffat, så består denna på sin höjd däri, att antalet jordbrukare, som odlar spannmål för sitt husbehov, som följaktligen varken har vinst eller förlust på regleringen, har ökat. Utvidgningen av den profitgivande spannmålsodlingen är begränsad till storjordbruken, vilket bekräftas av det i propositionen oemotsagda konstaterandet från Malmöhus läns småbrukareförbund. Dessa har emellertid utvidgat sin spannmålsodling med över 40,000 hektar och därigenom skapat de nu aktualiserade svårigheterna.

Lika belysande för åtgärdernas karaktär av hjälp åt storjordbruket på småjordbrukets bekostnad är det faktum, att hela utvidgningen och mer till kommer på Götaland och Svealand. Medan dessa har *ökat* sin brödsädesareal från 481,375 hektar 1930 till 537,497 hektar 1932, alltså med 56,122 hektar, har brödsädesarealen i Norrland *minskat* med i runt tal 15,000 hektar.

Den monopolställning som spannmålsregleringen tillförsäkrat de svenska storagrarnerna, belyses åskådligt av propositionens tabeller över prisutvecklingen. Medan svenskt vete från januari 1930 t. o. m. februari i år sjunkit med 1 krona 55 öre per 100 kilogram, har La Platavetet sjunkit med 10 kronor 6 öre per 100 kilogram. La Platavetet, som vid förstnämnda tidpunkt var 6 kronor 4 öre *dyrare* per 100 kilogram än det svenska sämre vetet, är i februari detta år 4 kronor 90 öre billigare än det svenska vetet. Medan det svenska rågpriset har stigit från 14 kronor 3 öre i februari 1930 till 15 kronor 18 öre samma månad detta år, har det utländska rågpriset under samma tid *sjunkit* från 14 kronor 31 öre till 9 kronor 55 öre per 100 kilogram. Beträffande rågpriset föreligger alltså en både relativ och absolut stegring. Detta betyder att de svenska konsumenterna, däribland det stora flertalet av de svenska jordbrukarna, får betala den vidunderliga jordbrukarhjälp, som innefattas i begreppet spannmålsregleringen, med *minst 40 procent dyrare bröd* än vad eljest skulle vara fallet. Med en årsförbrukning av 450 kilogram brödspannmål betyder detta en fördyring av en svensk genomsnittsfamiljs livsmedel bara på detta område med minst 60 kronor.

Mest karakteristiskt för planlösheten och förvirringen i kapitalismens räddningsplaner utgör emellertid, i fråga om spannmålsregleringen, det läge, vari denna efter ett fåtal år befinner sig. Tack vare riksdagens åtgärder har Sverige, som tidigare importerat större delen av sitt brödsädesbehov, nu ett väldigt spannmålsöverskott. Man har blivit tvingad att år från år skärpa mjölförfalskningen — genom höjning av inmalningsprocenten — från 40 procent till 98 procent svensk spannmål. Den höga inmalningsprocenten för närvarande har varit möjlig endast tack vare föregående års i kvalitativt avseende exceptionellt goda spannmåls-skörd. Men trots denna väldiga utvidgning av den svenska spannmålens avsättning på den inhemska marknaden har Sverige numera ett väldigt spannmålsöverskott, som, enligt propositionen, beräknas till 340,000 ton.

Den svenska spannmålsodlingen har inte kunnat konkurrera med den utländska, beroende på sämre klimatiska och andra betingelser. Däremot är framställningen av kreatursfoder självklart väl passande för det svenska jordbruket. Nu har emellertid riksdagens åtgärder lett till en utvidgning av spannmålsodlingen på bekostnad av kreatursfoderproduktionen. Medan alltså *spannmålsarealen ökat med 40,000 hektar, har fodersädesarealen inskränkts med inte mindre än 61,000 hektar*. Detta har å sin sida befordrat den ökade majsimporten, från 99,697 ton 1930 till 322,421 ton 1932

och 240,497 ton 1933. Riksdagens åtgärder i spannmålsfrågan — i någon mån även andra faktorer — har ökat importöverskottet å fodersäd från 156,000 ton 1930 till 360,850 ton 1932 och 268,355 ton 1933. Så leder de rubbningar, som genom riksdagsbeslutet åstadkommits i den »naturliga» arbetsfördelningen, till nära nog löjeväckande konsekvenser.

Det konstateras i propositionen — riktigt nog — att spannmålsregleringen därjämte rubbat jämviktsläget mellan de olika produktionsgrenarna, föranlett ett avlägsnande av den inhemska prisnivån från världsmarknadens prisläge och en inriktning på självhushållning. Allt tyder på, att *de nu föreslagna åtgärderna kommer att bibehålla samma förändrade »jämviktsläge»*. Redan utifrån detta förhållande blir ställningstagandet till spannmålsregleringen egentligen bestämmande för ställningstagandet till hela den serie av förslag, som framställes i propositionen. *Vi vill emellertid i detta sammanhang poängtera, att när vi bekämpar riksdagens åtgärder i dessa frågor är för oss avgörande, vilka som har nytta av åtgärderna och vilka som får betala stödet.*

Avlägsnandet av den inhemska prisnivån från den internationella på vissa slag av jordbruksprodukter är i verkligheten ingenting annat än säkranDET av *fortsatta höga profiler* åt ett litet fåtal av samhällets innevånare. Ty medan Sveriges stora spannmåls- och sockerbetsodlare, enligt jordbruksministerns uttalande till statsrådsprotokollet, kan konstatera »en viss ljusning», försämras förhållandena med var dag som går för alla småjordbrukare, arbetarna, de lägre tjänstemännen, hantverkarna o. s. v. För de jordbrukare, som delvis är hänvisade till arbete utanför sitt jordbruk men nu inte får något sådant eller också erhåller det till oerhört reducerade priser, för de närmare 300,000 arbetslösa och deras familjer, för Sveriges 100,000 korttidsarbetare, för alla dem som arbetar i produktionen och som nu får sina löner reducerade dels genom direkta lönesänkningar, dels genom indirekta, i form av höjda skatter, höjda eller i bästa fall oförändrade levnadsomkostnader o. s. v., betyder »självhushållning» och upprätthållandet av en inhemsk prisnivå, som ligger högre än den internationella prisnivån, blott skärpt utplundring, undergrävd levnadsstandard, inskränkningar på alla områden, sjukdomar och olycka.

Massor av Sveriges innevånare lider i dag bitter nöd. Men regeringen begär trots detta bemyndigande att för *nästa år förvandla 150,000 ton brödspannmål till kreatursfoder!* Den förordar visserligen att en miljon kronor skall disponeras för eventuellt anslag av överskottsspannmålen till nödlidande inom landet. Denna miljon är ingenting annat än en gest, ett hyckleri, lastens tribut till dygden, i betraktande av de väldiga mängder det här är fråga om. Efter 130 kronor per ton spannmål skulle en miljon räcka till för inköp av 7,000 à 8,000 ton, omkring *en tjugonedel av den spannmålsmängd som skall förstöras.*

»Stödet» åt den svenska havreodlingen.

Redan genom åtgärderna (1930) att färga den importerade havren inleddes en politik, liknande den som praktiserades på spannmålsodlingens område. Med fjolårets beslut om tvångsinmalning av svensk havre och det därpå utfärdade förbudet mot införsel av havre, togs det avgörande steget även på detta område och som nu fullföljes genom de i propositionen ställda kraven om införselavgift å havre och majs jämte vissa andra fodermedel, särskild avgift för viss utländsk havre och majs, skatt å kli, begränsning av införseln av fodermedel, skatt å oljekakor etc.

Samtidigt som dessa åtgärder avser att säkra profiten åt spannmålsodlarna, betyder de *fördyrade levnadsomkostnader för konsumenterna och, framför allt, fördyrade produktionskostnader för andra jordbruksutövare.* Verkningarna belyses av den tabell, som bifogats propositionen, i jämförelsen mellan La Platahavren och den svenska. Så sent som *i november 1932 var ännu La Platahavren dyrare än den svenska. Sedan dess har den svenska havren pressats upp från lägst 8 kronor 72 öre per 100 kilogram till nuvarande höjd, 11 kronor 73 öre, medan La Platahavren sjunkit i pris från 9 kronor 44 öre till 6 kronor 77 öre under samma tid. Medan sålunda den svenska havren fördyrats med 3 kronor 1 öre, tack vare riksdagens åtgärder, har La Platahavren blivit 2 kronor 67 öre billigare!* Då denna numera nästan är utestängd från den svenska marknaden, betyder detta en fördyring av havren med minst 40 procent.

Men inte blott konsumenterna känner denna kännbara fördyring. Havren spelar numera en mycket stor roll exempelvis vid utfodringen av hästar. Speciellt en småbonde, som med sin häst deltar i skogsarbete, känner till fullo hela den ekonomiska betydelsen av att havren är så billig som möjligt. Genom att havren varit så pass billig, har den blivit det huvudsakliga utfodringsmedlet i skogarna för hästarna. Med en daglig konsumtion av upp till 15 kilogram per dag betyder den extra skatten av 5 öre per kilogram 75 öre per dag, räknat efter 300 arbetsdagar 225 kronor *i merutgift per häst och per år!* Denna oerhörda beskattning pålägges de norrländska småjordbrukarna framför allt, den drabbar skogarnas folk i allmänhet och de flesta jordbrukare i detta land.

Nu nöjer man sig inte längre därmed. Genom att förvandla brödspannmålen till kreatursfoder aktualiseras frågan om att även säkra dess konkurrensduglighet gentemot havren och annat fodermedel. Då propositionen förutsätter ett foderpris å spannmålen å *13 kronor per 100 kilogram och därför kräver en skatt å oljekakor, importerat kli, havre, majs etc. på upp till 6 öre per kilogram,* betyder detta en ytterligare fördyring av dessa produkter. Även om vissa uppmjukningar i fråga om havreskyddet gjordes för Norrland, skulle detta inte alls förändra dess reaktionära karaktär.

Det förtjänar att beaktas hur delad, i fråga om uppfattningarna, den

sakkunskap, som regeringen remitterat sina projekt till, är i fråga om åtgärdernas syfte, innebörd och konsekvenser. *Lantbruksstyrelsen* föreslår cyniskt att det »i första hand gällde ett fortsatt stödjande av de produktionsgrenar som hittills kommit i åtnjutande av sådant...» samt att man måste eftersträva en ytterligare höjning av fodersäden med minst 25 procent. *Kommerskollegium* påyrkar en anpassning genom sänkning av brödsädespriset i stället för en höjning av fodersäden och påpekar i motsatta fallet faran för den svenska fläskexporten. *Statens mjölknämnd* visar upp hur fördyringen av kraftfoder och kli »komme att bli rätt kännbar för mjölkproduktionen». *Föreningen Sveriges spannmålsintressenter*, som definierar förslagen som en kombination av importförbud å fodermedel för att vinna avsättning å brödsäden, skriver:

»Importregleringen av fodermedel torde komma att vålla flertalet jordbrukare allvarliga produktionssvårigheter. Vikten härav framträdde särskilt påfallande i belysningen av den omständigheten att 550,000 brukningsdelar omfattade en areal understigande 10 hektar. Härav brukade icke mindre än 450,000 odlare en areal under 5 hektar. Dessa småbrukare och mindre jordbrukare producerade i regeln inte brödsäd för försäljning — flertalet torde vara brödsädesköpare — men de vore för sin animalieproduktion beroende av tillgången på fodermedel. Spannmålsnämndens (regeringens) förslag torde i betydlig grad beröva dem möjligheten att basera sin framställning av animaliska kvalitetsvaror på billiga utländska foderämnen.»

Malmöhus läns småbrukareförbund, som påpekar att ökningen av brödsädespriset måste tillskrivas de stora jordbruken, vänder sig mot höjningen av foderpriserna bland annat med hänsyn till de katastrofala verkningar som detta skulle få för de småjordbrukare, som uppföder svin. Det skriver härom:

»Långt innan fläskpriset eventuellt hunnit följa foderpriset, skulle den stora massan av dessa mindre jordbrukare hava blivit nödsakade att minska sin svinuppfödning till ett minimum. En genom höjda foderpriser framtvingad reducering av svinbesättningarna hos de jordbrukare, som bodde på de sämre jordarna och icke odlade vete eller sockerbetor, utan alltid varit hänvisade till att bygga sitt livsuppehälle på animalisk produktion, kunde få katastrofala följder för denna kategori. Det överväldigande flertalet av dessa jordbrukare hade icke tillräcklig ekonomisk ryggrad för att kunna invänta en problematisk höjning av svinpriset.»

Men de större jordbrukarna befinner sig i ett helt annat läge konstateras det i samma utlåtande:

»För de större jordbrukarna låge det till på ett annat sätt. De hade i stor omfattning redan nu fyllt sitt behov av majs och tysk havre för ett år framåt. De större jordbrukarna bleve alltså icke tvingade att reducera sin svinuppfödning, vilken i många fall skedde industrimässigt.»

Mjölkgregeringen.

När mjölkgregeringen genomfördes 1932, bekämpades detta av socialdemokraterna med motiveringen att den innebar en metod för att dumpa ut svenska animalieprodukter i andra länder till ett betydligt lägre pris än vad de utsåldes för i Sverige och emedan den återigen skulle bli en hjälp blott för storjordbrukare på småjordbrukarnas och de övriga stora konsumentlagrens bekostnad. Sedan socialdemokraterna övertagit regeringsansvaret, avskaffade de visserligen den lokala mjölkavgiften men höjde i gengäld den allmänna mjölkavgiften från 0.2 öre till 2 öre per kilogram mjölk. Ingenting har emellertid inträffat, som försvagat de invändningar som tidigare från socialdemokratiskt håll restes mot mjölkgregeringen. När *partipriset i England å svenskt smör noteras till 90 öre, medan det i Sverige noteras till 2 kronor 30 öre per kilogram, när svensk kondenserad mjölk kan säljas billigare i de kinesiska hamnstäderna än i Stockholm*, så belyser detta tillräckligt den groteska karaktären i mjölkgregeringen.

En betydande del av de svenska småjordbrukarna säljer på grund av sitt betryckta läge smöret och köper i stället margarin för sitt eget hushåll. En annan betydande del av samma kategori framställer överhuvud taget inga förädlade mjölkprodukter. Att mjölkskatten för alla dessa blott betyder försämrade existensbetingelser är alldeles självklart.

För dessa har *margarinaccisen* blivit en extra kännbar belastning. Denna beskattning av »den fattiges enda överkomliga fettämne» har av socialdemokraterna tidigare med rätta karakteriserats med vårt språks allra starkaste invektiv. Genom att den fördyrar margarinet möjliggör den en samtidig fördyring av smöret, levererar medel till att kompensera bortslummandet av det svenska smöret för en spottstyver på utlandsmarknaderna och beskattar de breda och de fattigaste konsumentlagren i detta land. Stora delar av de svenska småjordbrukarna drabbas därav.

Att socialdemokraterna tidigare bedragit sina väljare, när de framställt sig som motståndare till margarinbeskattningen, är klarlagt genom deras beslut föregående år. De som förklarat att förslaget om margarinaccis var den grövsta cynism, en utplundring som skulle drabba alla fattiga småbönder och arbetare i hela vårt land, en politik, som innebär att man sätter »skottpengar på den fattiges enda överkomliga fettämne» och som i följd gjorde en konst i alla sina uttalanden, fortsätter med proposition nr 257 i tullhögerns klumpiga spår. Förslaget om inblandning av smör i margarin för att säkra smöravsättningen förutsätter *ett ytterligare fördyrande av margarinet*. Det är bara en ny väg för att lägga bördorna av »jordbrukshjälpen» på de fattigas axlar.

Självklart är, att även om det blott är storagrarnerna, som kan få någon nytta av mjölkgregeringen, så blir de nu föreslagna åtgärderna till spannmålsodlingens fortsatta stödjande riktade mot den svenska animalie-

produktionen som sådan, men väsentligen riktar de sig dock mot småjordbrukarna. Den avsevärda fördyring av kraftfodret och fodersäden överhuvud, som blir resultatet av regeringens förslag och som avser att möjliggöra planerna att odugliggöra brödspannmålen som människoföda, kommer att få katastrofala verkningar för de svenska småjordbrukarna. Ju mindre jordareal, som står dessa jordbrukare till förfogande, desto mer hänvisade är de att fylla sitt foderbehov av det fördyrade fodret. Man kan inte dra någon annan slutsats ur propositionen än den, att *regeringen åsyftar en massnedslaktning av kor för att inskränka mjölkproduktionen*. De nu föreslagna åtgärderna kommer att tvinga småbönderna till sådana åtgärder, medan storagrarnerna säkerligen kommer att bevara sin kreatursbesättning och möjligen ganska snart blir kompenserade för fodersädsfördyringen genom en stegring av mjölkpriset, orsakad av minskat utbud genom kreatursstockens minskning.

Det bör även i detta sammanhang påminnas om, att *överproduktionen blott är relativ*. Det finns en väldig svensk marknad, men den saknar köpkraft. Sveriges arbetande folk skulle behöva det svenska smöret mer än väl och skulle säkert förbruka detsamma, därest det inte bringats till tiggargasterna genom kapitalismens politik. Arbete till människovärdiga löner, ett garanterat människovärdigt existensminimum skulle säkra avsättningen av de svenska animalieprodukterna utan att man skulle behöva tillgripa den vanvettiga dumpningen på andra länder. Men i stället för att söka en form för att tillgodose Sveriges nödlidande befolkningslagars intressen och ge dem smöret åtminstone till det pris, som engelsmännen får betala, samt kompensera animalieproducenterna genom en skatt på de stora inkomsttagarna och förmögenheterna eller genom sänkning av deras levnadsomkostnader genom slopandet av den indirekta beskattning, avlastandet av skuldbördorna, omläggning av det direkta skattesystemet o. s. v. går den socialdemokratiska regeringen in för ett fortsättande av den politik som tidigare en borgerlig regering inlett, och som förut från socialdemokratiskt håll bekämpats och förhånats.

Endast under 1933 *skänkte* Sverige utlandet smör för nära tio miljoner kronor, av vilka mjölkskatten hade inbringat 7,628,000 kronor och margarinaccisen över 2 miljoner kronor. Att försvara en marknad med sådana medel medan folket svälter är bara det ett uttryck för vanvettet i den nuvarande samhällsordningen. Då samtidigt andra länder går till väga på samma sätt, betyder ju denna form för handelskrig skärpta motsättningar och ökad fara för krig. I prisutjämningsbidrag utbetalades samtidigt över 18 miljoner kronor, som kompenserar de jordbrukare, som förädlar sin mjölk. En undersökning av detta belopps användning skulle med största säkerhet ge till resultat, att storagrarna återigen, liksom i fråga om pristilläggen, tar lejonparten medan de mjölkproducerande småbrukarna på sin höjd får några smulor.

I detta sammanhang kan man inte underlåta att påpeka omsorgen om

de kapitalistiska företagen. Plywoodindustrin behöver såsom råvara för limtillverkningen sojakakor och sojamjöl, vilka produkter, genom förordningen om skatt å oljekakor och vissa slag av fodermjöl, är underkastade beskattning. Företag inom denna industri har nu enligt propositionen protesterat och genast är regeringen, som inte tvekar att höja denna beskattning för de svenska småbönderna, redo att medge befrielse i den mån det gäller dylika kapitalistiska företag.

Slaktdjurbeskattningen.

För att bli i stånd att efter den danska socialdemokratiska regeringens höga föredöme förvandla kreaturskroppar till gödsel och för att, därest behov därav skulle visa sig, dumpa ut svenskt kött och fläsk på utlandet samt höja priset beslöt föregående riksdag på förslag av regeringen att införa viss slaktdjursavgift för kött av nötkreatur, får, get, svin eller häst, en utgift som högst får utgöra 3 kronor för storboskap, 2 kronor för svin och 1 krona för övriga djur. Denna beskattning har mött en mycket stark opposition från småbrukarhåll.

I sin proposition nr 257 önskar regeringen ge ytterligare »hjälp», helt i linje med den ovannämnda, ehuru möjligen med sloandet av de direkta slaktavgifterna och i stället införande av en beskattning av det överpris, som *ännu* kan erhållas vid export av fläsk. Men inte bara däri, skall »hjälpen» bestå, vilket uttryckes av jordbruksministern i följande sats:

»Genom inbetalningen av nämnda exportöverpris samt genom upptagandet av den föreslagna införselavgiften å havre, majs och därmed jämförliga fodermedel torde emellertid för kött- och fläskproduktionens stödjande sammanlagt ett ganska betydande belopp komma att stå till förfogande.»

»Hjälpen» till kött- och fläskproducenterna skall alltså bestå däri, att om de på något håll lyckats förbättra sina priser skall dessa undergå beskattning och framför allt, *genom att fodermedlen beskattas, det omöjliggöras för kanske de flesta av dem att fortsätta med sin djuruppfödning.* Regeringen anmodar här med frejdigt mod *animalieproducenterna* att lyfta sig själva i håret.

Regeringen är ytterligt omtänksam om de svenska animalieproducenterna. Den förutser, att införselavgifterna kan resultera i ökad förbrukning av kraftfoder eller utländskt kli. Därför rekommenderar den också en höjning av skatten å oljekakor och vissa slag av fodermjöl, upp till högst 6 öre per kilogram.

Den verkliga »hjälpen» skall bestå i *minskning i djurbeståndet*. I statsrådsprotokollet uttryckes detta i följande diplomatiska satser:

»Den fördyring av det utländska fodret, som härigenom sker, kommer att verka i enahanda riktning beträffande inhemska fodervaror, vilkas

prisläge sålunda sett ur foderproducenternas synpunkt förbättras. Då animalieproduktionens nuvarande storlek delvis är beroende av möjligheterna till import av billigt utländskt foder, torde vidare *genom förenämnda åtgärder omfattningen av sistnämnda produktion komma att begränsas*, vilket i sin ordning kan väntas medföra stegring av priserna på de animaliska produkterna.»

Genom att kreatursuppfödningen avsevärt fördyras, framtvings en massnedslaktning, varefter genom inskränkningen av djurbeståndet konsumenterna skall tvingas betala sitt kött och fläsk dyrare.

Äggproduktionen.

Äggproduktionen är i stor utsträckning småjordsbrukets näringsfång. Som en följd därav har också riksdagens och regeringens intresse för stödåtgärder på detta område varit minimalt. I stället har de åtgärder, som genomförts för stöd åt andra delar av det svenska näringslivet, direkt *försvårat äggproducenternas kamp för tillvaron.*

Nu skall emellertid även dessa »hjälpas» enligt vad som säges i propositionen. Överskottet på den svenska marknaden av ägg skall avlastas, genom en forcerad dumping. Därmed skall så småningom ett högre äggpris tillförsäkras producenterna. Vidare skall 10 procent av inkomsterna å kraftfoderskatten, importerat kli och införselavgift samt eventuellt vissa licensavgifter för import av ägg tillföras dem. Dessa inkomster skall användas för att utbetala pristillägg på exporterade äggkvantiteter. Återigen ett typiskt dumpingförfarande, där svenska produkter skall bortslumpas för en spottstyver på andra länders marknader *för att man skall kunna åstadkomma att de blir dyrare och otillgängligare* för de svenska konsumenterna.

Det nya skulle i så fall bestå i att medlen till pristilläggen skall tas från äggproducenterna själva. Dessa *utlovas nämligen väsentligen fördyrade produktionskostnader genom de planerade importregleringarna.* Det skulle alltså på sin höjd vara fråga om att flytta över äggproducenternas egna pengar från den ena fickan till den andra? Delvis förhåller det sig så. Men här måste man observera följande fakta: För det första fördyrades redan genom fjolårets s. k. kohandel fodermedlen avsevärt. Sveriges fjäderfäavelsförening beräknar dessa merutgifter till minst 400,000 kronor. För det andra verkar inte åtgärderna lika för alla äggproducenter. För dem som själva odlar fodersäd, d. v. s. innehavarna av jordegendomar, blir fördyringen självklart långt mindre än för dem, som är hänvisade att fylla sitt foderbehov genom inköp. För dessa blir belastningen både relativt och absolut mycket större än för den förstnämnda kategorien. Om dessa skriver Svenska ägghandelsförbundet:

»... För den med inköpta fodermedel arbetande äggproduktionen måste foderkostnadsökningen bliva ödeläggande. Denna äggproduktion bedrevs av en mängd småbrukare, jordbruksarbetare och hantverkare,

och med nuvarande minskning i många familjers förvärvsmöjligheter spelade denna äggproduktion en betydande roll.»

Att detta är förhållandet understrykes också av Sveriges fjäderfä-avelsförening som skriver:

»Till stor del utgjordes hönsodlarna av småbrukare, lägenhetsägare, lant- och industriarbetare m. fl. och för många av dem hade äggproduktionen utgjort det ekonomiska stöd, med vars hjälp de kunnat nödortfigt reda sig. För dessa befolkningsgrupper tedde sig situationen för närvarande allt annat än ljus, då äggpriset tenderade att sjunka alltmera och *foderpriserna genom den statliga jordbrukshjälpen bringades att stiga.*»

Planerar man en inskränkning av äggproduktionen, vilket inte propositionen synes vara främmande för, betyder det återigen ett gynnande av storproducenterna på småproducenternas bekostnad.

Sammanfattningsvis kan man alltså konstatera att samtliga av regeringen föreslagna åtgärder står i samband med åtgärderna att i fortsättningen stödja spannmålsodlingen genom att förvandla väldiga kvantiteter brödsäd till kreatursfoder. Då bördorna därav skall påläggas de arbetande i stad och på landsbygd, industri och jordbruk, då hela systemet i verkligheten avser att skydda de verkligt bärkraftiga i samhället och tillika de som samtidigt är de verkligt ansvariga för nuvarande förhållanden, är detta utifrån vår ståndpunkt skäl nog för ett avslagsyrkande å propositionen. Detta överensstämmer också med vårt tidigare vid årets riksdag framförda krav om sloandet av all sådan indirekt beskattning, som fördyrar småböndernas och arbetarnas livsförnödenheter.

Den andra punkten gäller disponeringen av viss del av »överskottet» till de nödlidande. Regeringen solidariserar sig ju — i ord — med själva tanken. Det belopp, en miljon kronor, som den vill disponera för åtgärden är dock närmast löjeväckande litet. Genom anvisande av ett belopp å förslagsvis 100 miljoner kronor att användas till hjälp åt Sveriges nödlidande skulle ett verkligt krafttag, ehuru långt ifrån tillräckligt, för dessa bli gjort samtidigt som det pristryckande överskottet å jordbruksprodukter skulle kunna bringas ur världen på ett förnuftigt sätt.

Vi föreslå alltså,

att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 257, samt

att riksdagen anvisar 100 miljoner kronor att disponeras för finansiering av svenska jordbruksprodukters fördelning bland nödlidande,

Stockholm i april 1934.

J. H. Brädefors.

Hilding Hagberg.